

Economie & maatschappij

E&M

Economie-moderne talen	AT
Economie-wiskunde	AT
Handel	TT
Secretariaat-talen	TT
Kantoor	P
Verkoop	P
Business support	P
Specialisatiejaar	
Retailmanagement en visual merchandising	P
Specialisatiejaar	

Economie- moderne talen

AT

Uren per week	5de jaar	6de jaar
Godsdienst	2	2
Aardrijkskunde	1	1
Geschiedenis	2	2
Lichamelijke opvoeding	2	2
Esthetica	2	
Nederlands	4	4
Frans	4	4
Engels	3	3
Duits	3	3
Natuurwetenschappen	2	2
Economie	4	4
Wiskunde	3	3
Seminaries economie, moderne talen		2
Totaal	32	32

Welke studierichting volgde je in de tweede graad?

- Economie is de logische vooropleiding.
- Je kan ook instromen vanuit Grieks, Humane wetenschappen, Latijn of Wetenschappen. In dit geval krijg je een bijwerktaak economie.

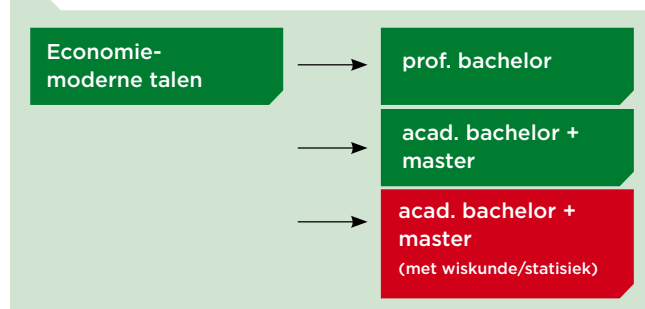
Waarom kies je voor deze studierichting?

- Omwille van de brede algemene vorming geeft deze studierichting je een goede voorbereiding op hoger onderwijs in een economische of taalkundige richting.
- De combinatie van beide vakdomeinen biedt je ruime keuzemogelijkheden in de toekomst.

Wat na deze studierichting?

- De doorstromingsmogelijkheden na deze opleiding zijn uitgebreid.
- Je kan kiezen voor onderwijs dat toegepast-wetenschappelijk is (professionele bachelor) of veeleer theoretisch-wetenschappelijk is (academische bachelor- en masteropleiding).
- Je moet wel voorbehoud maken bij richtingen in het hoger onderwijs met veel wiskunde en wetenschappen.

Wat na de derde graad?

Economie- wiskunde

AT

Uren per week	5de jaar	6de jaar
Godsdienst	2	2
Aardrijkskunde	1	1
Geschiedenis	2	2
Lichamelijke opvoeding	2	2
Esthetica	1	1
Nederlands	4	4
Frans	3	3
Engels	2	2
Biologie	1	1
Chemie	1	1
Fysica	1	1
Economie	4	4
Wiskunde	6	6
Seminaries economie	2	2
Totaal	32	32

Welke studierichting volgde je in de tweede graad?

- Economie is de logische vooropleiding.
- Je kan ook instromen vanuit Grieks, Humane wetenschappen, Latijn of Wetenschappen. In dit geval krijg je een bijwerktaak economie. Volgde je Humane wetenschappen in de tweede graad, dan moet je ook voor wiskunde bijwerken.

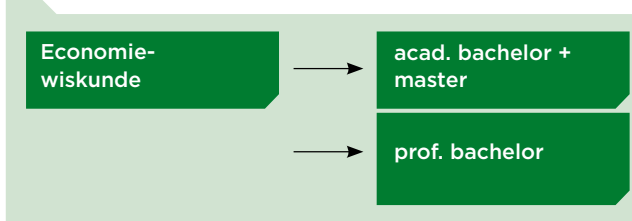
Waarom kies je voor deze studierichting?

- Je zoekt een studierichting die je een brede algemene vorming geeft en die je voorbereidt op hoger onderwijs in een economische of wiskundig-wetenschappelijke richting.
- Omdat deze studierichting je zo breed voorbereidt, zijn alle aspecten van de algemene vorming van groot belang, waarbij het economische en het wiskundige het sterkst aan bod komen.

Wat na deze studierichting?

- Je verdere studiemogelijkheden zijn uitgebreid.
- Je kan een studierichting kiezen in het academisch onderwijs (Handelsingenieur, Toegepaste economische wetenschappen, Handelswetenschappen, Rechten, Taalen letterkunde, ...) of in het hoger professioneel onderwijs (bv. richtingen uit het studiegebied handelswetenschappen en bedrijfskunde, sociaal-agogisch werk, ...).

Wat na de derde graad?

Handel

TT

Uren per week	5de jaar	6de jaar
Godsdienst	2	2
Aardrijkskunde	1	1
Geschiedenis	1	1
Lichamelijke opvoeding	2	2
Nederlands	3	3
Frans	4	4
Engels	3	3
Duits	2	2
Natuurwetenschappen	1	1
Bedrijfseconomie	12	12
Wiskunde	3	3
Totaal	34	34

Welke studierichting volgde je in de tweede graad?

- Handel is de logische vooropleiding.
- Kom je uit een andere vooropleiding van leertraject AT of TT, dan moet je bijwerken voor bedrijfseconomie, tekstverwerking en klaviervaardigheid.

Waarom kies je voor deze studierichting?

Je wil een commerciële studierichting die je voorbereidt op verder studeren in het hoger onderwijs. Je krijgt een brede opleiding:

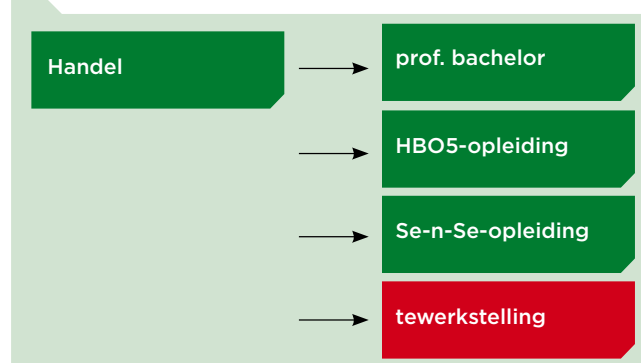
- een stevige algemene vorming met veel aandacht voor taalvaardigheid in een bedrijfscontext;
- een bedrijfsgerichte vorming die bestaat uit:
 - een commercieel gedeelte met aandacht voor marketing en aan- en verkoopactiviteiten op nationaal en internationaal niveau;
 - een administratief gedeelte met o.m. de boekhouding van een bedrijf, toegepaste informatica;
- de ontwikkeling van beroepsgerichte competenties (commercieel beleid, informatica, administratieve opvolging, ...) en vaardigheden voor het hoger onderwijs door bedrijfsbezoeken, een mini-onderneming, stage, een GIP, ...
- je behaalt het attest bedrijfsbeheer, waarmee je later als zelfstandig ondernemer aan de slag kan.

Wat na deze studierichting?

- De kans dat je onmiddellijk aangepast werk vindt met dit diploma is klein. Verder studeren is dan ook logisch.
- Inhoudelijk sluiten de bacheloropleidingen van het studiegebied handelswetenschappen en bedrijfskunde goed aan.
- Je kunt ook mikken op een bacheloropleiding binnen de sector gezondheidszorg, onderwijs en sociaal-agogisch werk.
- Kies je liever voor een Se-n-Se- of HBO5-opleiding, dan vind je heel wat richtingen in het studiegebied handelswetenschappen en bedrijfskunde: bijv. Bedrijfsorganisatie of Logistiek, transport en mobiliteit.

Wat na de derde graad?

Secretariaat- talen

TT

Uren per week	5de jaar	6de jaar
Godsdienst	2	2
Aardrijkskunde	1	1
Geschiedenis	1	1
Lichamelijke opvoeding	2	2
Nederlands	3	3
Frans	4	4
Engels	3	3
Duits	3	3
Zakelijke communicatie Nederlands	2	2
Zakelijke communicatie Frans	1	1
Zakelijke communicatie Engels	1	1
Natuurwetenschappen	1	1
Recht	2	2
Secretariaat	6	6
Wiskunde	2	2
Totaal	34	34

Is er een logische vooropleiding voor deze studierichting?

- Handel-talen is de logische vooropleiding.
- Kom je vanuit Handel of een richting met voldoende moderne talen in de tweede graad, dan kun je ook starten in de derde graad.
- Wanneer je instroomt vanuit andere studierichtingen, dan krijg je mogelijk bijwerktaken voor Duits, tekstverwerking en klaviervaardigheid.

Waarom kies je voor deze studierichting?

- Je zoekt een studierichting die sterk taalkundig en administratief gericht is en die je bovendien voorbereidt op doorstroming naar het hoger onderwijs (professionele bachelor).
- Je houdt ervan om grotere administratieve opdrachten te verwerken met aandacht voor bedrijfscommunicatie in het Nederlands en drie vreemde talen.
- Je leert softwarepakketten te gebruiken, organiseert vergaderingen en coördineert bedrijfsevenementen.
- Je verwerft competenties die je ook voorbereiden op vervolgonderwijs in managementondersteunende opleidingen.

Wat na deze studierichting?

- De kans is klein dat je onmiddellijk aangepast werk vindt met dit diploma.
- Inhoudelijk sluiten bacheloropleidingen van het studiegebied handelswetenschappen en bedrijfskunde met een ruim talenaanbod goed aan (bv. Communicatiemanagement, Officemanagement, Marketing en Logistiek).
- Andere studierichtingen op het niveau van een professionele bachelor binnen onderwijs en sociaal-agogisch werk behoren ook tot de mogelijkheden.
- Je wordt ook toegelaten tot Se-n-Se- of HBO5-opleidingen van dit studiegebied zoals Meertalig secretariaat of Rechtspraak.
- Eens afgestudeerd, vind je vaak werk in specifieke secretariaats- en onthaaljobs.

Wat na de derde graad?

Secretariaat-talen

→ prof. bachelor

→ HBO5-opleiding

→ Se-n-Se-opleiding

→ tewerkstelling

Kantoor

P

Uren per week	5de jaar	6de jaar
Godsdienst	2	2
Project algemene vakken	4	4
Lichamelijke opvoeding	2	2
Frans	3	2
Engels	2	2
Zakelijke communicatie Nederlands	2	
Duits	1	1
Basismodule		
Administratief medewerker	7	5
Stage	4	7
Keuzemodule		
Medewerker klantendienst of	5	3
Medewerker logistiek		
Stage		4
Totaal	32	32

Is er een logische vooropleiding voor deze studierichting?

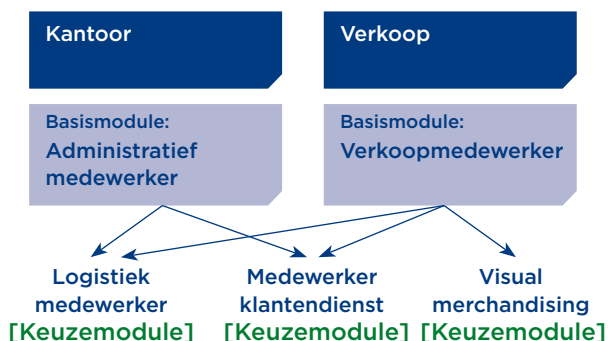
- Kantoor en Verkoop zijn de logische vooropleidingen.
- Mocht je in de tweede graad een B-attest behalen in Handel of Handel-talen, dan kun je ook overstappen naar Kantoor.

Waarom kies je voor deze studierichting?

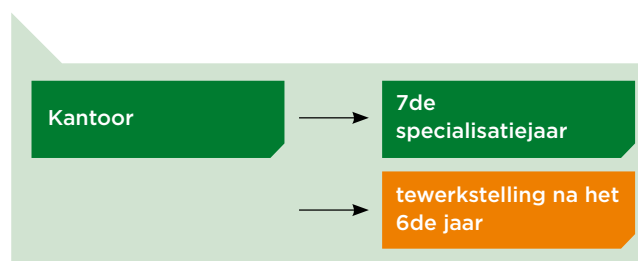
- Je wil administratief medewerker worden. In de basismodule leer je op een praktijkgerichte manier ondersteunende secretariaats taken: je verzorgt het onthaal, houdt een elektronische agenda bij, en je biedt ondersteuning bij vergaderingen en evenementen. Je ICT-vaardigheden ontwikkel je verder door presentaties te maken, cijfergegevens te verwerken in een rekenblad of een databank te beheren. Je leert met professionele boekhoudsoftware te werken.
- In de keuzemodule 'medewerker klantendienst' leer je in de kantoorklas en op je stageplek om zelfstandig gesprekken te voeren met klanten, of om via mail klachten en vragen op te lossen. Goed naar de klant luisteren en ontdekken wat hij precies nodig heeft, leer je hier. Een klantvriendelijke houding is natuurlijk een must.
- Kies je voor de keuzemodule 'medewerker logistiek', dan leer je goederen klaar te maken voor verzending, met alle stappen die horen bij het ontvangen van goederen en de opslag in een magazijn. Je verzorgt zelfstandig de administratie van het voorraadbeheer en de verzending van goederenpakketten.
- Je wil het zakelijke gebruik van Nederlands, Engels, Frans en Duits goed onder de knie krijgen. Wanneer je teksten schrijft, volg je de NBN-normen en pas je de huisstijl van je (stage)bedrijf toe.
- Je werkt nauwkeurig en ordelijk.
- In het zesde jaar oefen je de leerstof van de basismodule en de keuzemodule op je stageplek. Per module is er wekelijks 4 uur stage binnen een bedrijf of dienst. In totaal loop je 11 uur stage per week.

Wat na deze studierichting?

- Na je opleiding kan je werken als (boekhoudkundig) bediende, telefonist, secretariaatsmedewerker, receptie-nist, magazijnier, ...
- Je wordt ook toegelaten tot alle 7de specialisatiejaren van het studiegebied handel, zoals Business support. Als je daarin slaagt, behaal je het diploma secundair onderwijs.
- Na het 7de specialisatiejaar mag je starten in een HBO5-opleiding of een professionele bachelor. Dit is alleen weggelegd voor leerlingen met goede studievoordigheden. Zo kun je bijv. leraar PAV of Administratieve vorming worden.

Wat na de derde graad?

Verkoop

P

Uren per week	5de jaar	6de jaar
Godsdienst	2	2
Project algemene vakken	4	4
Lichamelijke opvoeding	2	2
Frans	2	2
Engels	2	2
Zakelijke communicatie Nederlands	2	
Duits	1	1
Basismodule		
Verkoopmedewerker	8	5
Stage	4	7
Keuzemodule		
Medewerker klantendienst of Medewerker logistiek of Visual merchandising	5	3
Stage		4
Totaal	32	32

Is er een logische vooropleiding voor deze studierichting?

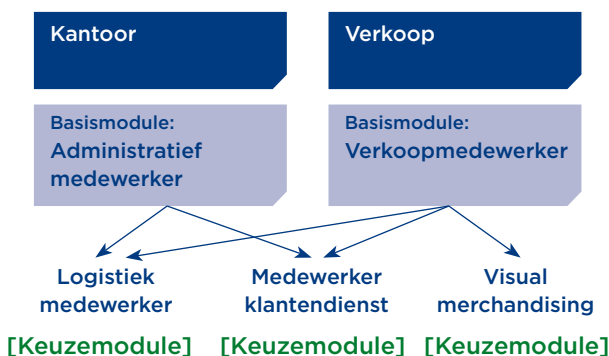
- Verkoop en Kantoor zijn beide een logische vooropleiding.
- Mocht je in de tweede graad een B-attest behalen in Handel of Handel-talen, dan kun je ook overstappen naar Verkoop.

Waarom kies je voor deze studierichting?

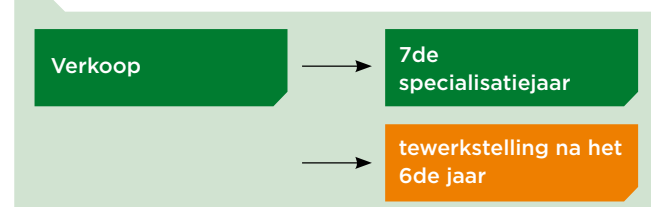
- In deze praktijkgerichte opleiding word je klaargestoomd voor een job als verkoper.
- In de basismodule 'verkoopmedewerker' leer je in de winkelklas en op de winkelvloer (je stage) hoe je producten moet ontvangen, verwerken en opslaan in het magazijn en aantrekkelijk kunt presenteren, met een slimme inrichting van je winkel.
- Je kiest enkele productbranches waarin je je verdiept. Je onthaalt je klanten vriendelijk in het Nederlands, Frans, Engels en Duits of je helpt hen telefonisch verder. Je leert klanten correct adviseren bij de aankoop, geeft uitleg over het gebruik van producten, en je verleent de service na verkoop. Je bedient de kassa en verzorgt de verkoopadministratie.
- Je bent gedreven om de ICT-vaardigheden onder de knie te krijgen waarmee je teksten, promofolders, presentaties en cijfergegevens in een rekenblad kunt opstellen.
- In de keuzemodule 'visual merchandising' word je een echte specialist in commerciële presentaties, waarbij je de feeling ontwikkelt om producten voor te stellen zodat je klanten nauwelijks kunnen weerstaan om iets te kopen.
- Je werkt in de huisstijl van je opdrachtgever en houdt rekening met kleurcontrasten, sfeerschepping en moderne trends. Je ontwikkelt deze presentaties zelfstandig van ruwe schets, over digitaal ontwerp tot de effectieve realisatie met gebruik van diverse decoratietechnieken.
- In de keuzemodule 'medewerker klantendienst' leer je zelfstandig gesprekken te voeren met klanten, of om via mail klachten en vragen op te lossen.
- Kies je voor de keuzemodule 'logistiek', dan leer je goederen klaar te maken voor verzending, met alle stappen bij het ontvangen van goederen en de opslag in een magazijn. Je verzorgt zelfstandig de administratie van het voorraadbeheer en bij de verzending van pakketten.
- In het zesde jaar oefen je de leerstof van de basismodule en de keuzemodule op je stageplek. Per module is er wekelijks 4 uur stage binnen een bedrijf of dienst. In totaal loop je 11 uur stage per week.

Wat na deze studierichting?

- Na deze richting ga je werken in grote en kleine handelszaken (verkoopcentra, groothandel, detailhandel, toonzalen, ...).
- Als je verder wil studeren, kan je na dit jaar starten in een 7de specialisatiejaar Retailmanagement en visueel merchandising of een ander specialisatiejaar van het studiegebied Handel. Als je slaagt, behaal je het diploma secundair onderwijs.
- Na het 7de specialisatiejaar mag je starten in een HBO5-opleiding of een professionele bachelor. Dit is alleen weggelegd voor leerlingen met goede studievoordigheden. Zo kun je bijv. leraar PAV of Commerciële vorming worden.

Wat na de derde graad?

Business support

Kantooradministratie en gegevensbeheer

Specialisatiejaar

Uren per week

7de jaar

Godsdienst	2
Project algemene vakken	4
Lichamelijke opvoeding	2
Frans	2
Engels	2
Duits	1
Basismodule	
Business Support	12
Stage	7
Totaal	32

Is er een logische vooropleiding voor deze studierichting?

- Kantoor is de logische vooropleiding.
- Je kunt ook instromen vanuit Verkoop.

Waarom kies je voor deze studierichting?

- Tijdens dit specialisatiejaar doe je vooral veel praktijkervaring op en bekwaam je je verder als administratief medewerker van een modern bedrijf of een (overheids)organisatie.
- Je specialiseert je verder in verkooptechnieken.
- Je beheerst de belangrijkste computerprogramma's en je vergroot je vlotheid in zakelijk communiceren in het Nederlands, Frans en Engels.
- Via stages leer je het bedrijfsleven door en door kennen en vergroot je je kennis en vaardigheden.

Wat na deze studierichting?

- Met dit diploma op zak vergroot je je kansen op de arbeidsmarkt als kantoorbediende die uitvoerende administratieve taken verricht.
- Verder studeren kan ook, maar is alleen haalbaar voor wie goede studievaardigheden heeft ontwikkeld. Je toekomstmogelijkheden vind je bij de derde graad Kantoor (p. 15)

Wat na het 7de jaar?

Business Support

HBO5-opleiding

tewerkstelling

prof. bachelor

Retailmanagement en visual merchandising

Winkelbeheer en etalage

P

Specialisatiejaar

Uren per week

7de jaar

Godsdienst	2
Project algemene vakken	4
Lichamelijke opvoeding	2
Frans	2
Engels	2
Duits	1
Basismodule	
Visual merchandising	4
Retailmanagement	8
Stage	7

Totaal

32

Is er een logische vooropleiding voor deze studierichting?

- Verkoop is de logische vooropleiding.
- Je kunt ook instromen vanuit Kantoor.

Waarom kies je voor deze studierichting?

- In dit specialisatiejaar doe je een boel praktijkervaring op. Je leert hoe je een winkel moet uitbaten: van producten verkopen, met klanten omgaan tot je boekhouding op orde houden.
- Daarnaast krijg je ook inzicht in hoe je een winkelruimte efficiënt en klantvriendelijk kunt inrichten en hoe je je producten aantrekkelijk kunt etaleren. Je geeft mensen zin om in jouw winkel te shoppen!
- Via stages of werkpleklers vergroot je je kennis en je competenties, wat een belangrijke troef is bij het zoeken naar een geschikte baan.
- Je behaalt het attest bedrijfsbeheer, waarmee je als zelfstandig ondernemer een eigen winkel kan uitbaten.

Wat na deze studierichting?

- Als je afgestudeerd bent in deze richting, dan vergroot je je kans om meteen aan de slag te gaan als veelzijdige verkoopmedewerker in een winkel. Wanneer je het diploma bedrijfsbeheer haalt, kun je je eigen winkel beginnen.
- Verder studeren kan ook, maar is alleen haalbaar voor wie goede studievaardigheden heeft ontwikkeld. Je toekomstmogelijkheden vind je bij de derde graad Verkoop (p. 16).

Wat na het 7de jaar?

Retailmanagement en
visual merchandising

HBO5-opleiding

tewerkstelling

prof. bachelor